

Slutrapport Projekt H1056017:

Informationsinsatser för ökad användning av prydnadsväxter i utemiljöer

Bakgrund

Tillgången till nya prydnadsväxter som perenner, buskar och träd för utemiljöer blir allt större. Det innebär att de som arbetar med växtval för olika användningsområden behöver ökad kunskap för att utnyttja potentialen i de möjligheter som utbudet ger. Med stöd från Stiftelsen Lantbrukets Utveckling påbörjades 2009 en treårig satsning i samarbete mellan olika aktörer vid SLU Alnarp och plantskolesektorn, med målet att skapa en regelbundet återkommande fysisk mötesplats för växtleverantörer och växtanvändare genom en ”växtfestival” på SLU:s campus i Alnarp.

Den första växtfestivalen i september 2009 hade temat lignoser, det vill säga träd och buskar. Under fem dagar kunde professionella växtanvändare, SLU-studenter, trädgårdsföreningar samt den trädgårdsintresserade allmänheten granska och jämföra ett sortiment på cirka 140 växter, som ställts till förfogande av tio plantskolor.

Växtfestival nummer två genomfördes i september 2010 i Alnarp med höstblommade perenner som tema. Cirka 225 perenner visades, ställda till förfogande av totalt åtta plantskolor, varav sex st. tillhör Perennagruppen.

Växtfestival nummer tre, som denna slutrapport redovisar, genomfördes den 24-29 maj 2011 i Alnarp med ”Vårfägring” som tema. Arrangörer var Movium, LTJ-fakulteten vid SLU, GRO Plantskolor, Perennagruppen och Sveplantgruppen. Cirka 250 produkter visades, välvilligt ställda till förfogande av totalt åtta plantskolor, varav fem st. tillhör Perennagruppen. Förutom Stiftelsen Lantbrukets Utveckling bidrog även Partnerskap Alnarp med medel för växtfestivalens genomförande (50 000 kr).

Material och metoder

Efter diskussion i projektgruppen beslutades att temat i 2011 års Växtfestival skulle bli ”Vårfägring”, vilket innefattade vårblokkade perenner, vårblokkade buskar och vårlökar. Projektets ambition är att dels puffa för ”bortglömda” äldre växter som gärna kan få förnyad uppmärksamhet, dels att visa en del av det nya växtmaterial som presenteras i plantskolornas kataloger. Växtexperter i Alnarp, med forskaren Kenneth Lorentzon i spetsen, lämnade önskemål till plantskolorna om material vi ville få till Alnarp, samtidigt som plantskolorna själva tog tillfället i akt att visa upp växtmaterial som man ville lyfta fram. Som besökare skulle man få ett stort samlat växtutbud att studera, spännande inspiration, ny kunskap och – inte minst – ett gyllene tillfälle att diskutera växtanvändning i utemiljö med kollegor i branschen.

En förfrågan om medverkan i projektet gick ut till Perennagruppens 11 medlemmar runt om i landet samt till ett antal plantskolor organiserade inom Sveplantgruppen. Totalt åtta plantskolor engagerade sig och ställde växtmaterial till växtfestivalens förfogande: från Perennagruppen deltog Djupedal Plantskola, Lackalänga Trädgård, Omberg Plantskola, Säve Plantskola samt Ängsätters Perenner. De övriga tre plantskolorna som involverades var Borealis Specialplantskolan i Alnarp, Eriksbo Plantskola och Högaböke Trädgård. De cirka 250 inkomna växterna utplacerades på fem stationer belägna i en av Alnarps sortimentsträdgårdar.

Som tillägg till de fem växtstationerna arrangerade vi även en sjätte station, där vi byggde upp en rabatt enligt växtförslag och design i Mästarrabatten 2011 – en årlig lansering arrangerad av GRO Plantskolor. 2011 års rabatt, med benämningen En plats i solen, designades av landskapsarkitekt Mona Wembling. Mona höll ett föredrag om rabatten under de tre dagar som Växtfestivalen inriktades mot professionella växtanvändare och var också en av guiderna i visningen av det insamlade växtsortimentet.

Flera namn förtjänar att nämnas, vilka på olika sätt bidrog till att projektet roddes i land med så lyckat resultat: Kenneth Lorentzon, SLU Alnarp, och Eric Wahlsteen, Movium, som växtexperter, guider och

författare till en informativ guide med växtbeskrivningar till alla de cirka 250 växterna; Fredrik Jergmo, Movium, som ansvarade för utformningen och gestaltningen av själva ”mässområdet”; Alexandra Nikolic med medarbetare på Trädgårdslabbet och Alnarpsparken, som ansvarade för att växterna kom på plats och på väl förberedda ytor; Maja Pettersson/Helena Jauhianinen, GRO, Lena Holgersson, Perennagruppen, och Åsa Bellner, Sveplantgruppen, som höll i alla kontakter med de deltagande plantskolorna; Jonas Bengtsson, Perennagruppen, Mona Wembling, konsult, Karin Svensson och Peter Gaunitz, lärare på SLU Alnarp, samt Ingrid Svensson, Karlskrona kommun, som guidade besökare; Parvin Mazandarani, Movium, som organiserade anmälningsförfarandet; medlemmarna i DU med Jenny Nilsson i spetsen; samt naturligtvis alla de deltagande plantskolorna.

Resultat

Vi beslutade att anordna tre heldagsprogram den 24-26 maj för professionella växtanvändare med föreläsningar i sal och guidade turer i sortimentet. Totalt kunde vi räkna in cirka 140 besökare under dessa tre dagar.

Under fredagen den 27 maj gavs det tillfälle för studenter vid SLU Alnarp att på egen hand studera de olika växtstationerna.

I samarbete med studentsällskapet Dendrologiska Utskottet (DU) i Alnarp anordnades därefter under lördagen den 28 maj guidade turer för ett 30-tal personer representerande ett par lokala Trädgårdsföreningar. Ett handfull DU-medlemmar utbildades som guider. De fick också ansvara för ett antal guidningar under söndagen den 29 maj, då växtsortimentet visades upp i samband med den årliga Alnarpsdagen. Totalt guidades cirka 130 personer under denna dag, sedan var det naturligtvis ett antal av Alnarpsdagens övriga besökare som tog sig en titt på växterna på egen hand. Alnarpsdagen lockade totalt ett par tusen besökare.

Ett Movium Fakta kommer att publicerats som en följd av Växtfestivalen 2011. Temat blir Pioner med Kenneth Lorentzon och Eric Wahlsteen som författare. Beräknad utgivning är under våren 2012.

Diskussion

Vi har goda belägg för att Växtfestivalen blev mycket uppskattad bland de professionella växtanvändarna. Vi hade lagt ut en skriftlig enkät i anslutning till eftermiddagskaffet som avslutade de tre dagarna 24-26 maj. Totalt fick vi in 68 utvärderingar med ett genomsnittsbetyg på 4,4 – 4,0 – 4,5 i en femgradig skala för de tre olika dagarna. De positiva kommentarerna handlade bland annat om den guidade växtvandringen, att man fick se och höra om nyheter i ett samlat sortiment och att man fick med sig hem en informativ och detaljerad växtlista med beskrivning av alla de utställda växterna. Denna växtlista tjänar som inspiration och kunskapskälla i planeringen inför olika växtetableringar. Växtlistan delades ut till alla som gick med på en guidad tur under festivalen. Det inkom också många positiva kommentarer angående de praktiska arrangemangen under de tre ”proffsdagarna”, med servering i trevligt pyntat tält av åtskilliga godsaker, både i form av mat och dryck, via catering signerad Soniya Sjöberg från Östra Grevie Folkhögskola.

GRO Plantskolor med sina underavdelningar Perennagruppen och Sveplantgruppen har lagt ner ett stort arbete i samband med växtfestivalens planering och genomförande. GRO Plantskolor och dess styrelse är väl medveten om betydelsen av att synas och profilera sin verksamhet och sina produkter vid ett arrangemang som lockar så många deltagare med beslutsfattande och arbetsledande funktion inom ”utemiljöbranschen”. GRO Plantskolors styrelse har därför ställt sig bakom ett förslag att en ny Växtfestival anordnas under hösten 2013 i Alnarp i samarbete med bland andra Movium och LTJ-fakulteten.

Publikationer

- Notiser i Movium Direkt nr 2 och 3/2011
- Artiklar på Moviums hemsida www.movium.slu.se, bland annat nyhetsartikel publicerad 26 maj 2011.
- Movium Fakta våren 2012: *Pioner* av Eric Wahlsteen och Kenneth Lorentzon (under utarbetning).
- 2 st. artiklar i ATL, Lantbrukets affärstidning, nr 41/2011.
- Artikel i Viola, affärstidningen för trädgårdsföretagare, nr 6/2011.

